

Događaj:	Odstupanje od ATC odobrenja
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	19.09.2018. godine, 08:45 UTC, ACC Sarajevo
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Vazduhoplov- Kontrola letenja
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Vazduhoplov na letu iz susjedne države ka aerodromu u BiH imao po planu zadatu rutu. U dogovoru sa APP susjedne države odobreno DCT BOSNA. Prilikom javljanja na FRQ pilot prijavio da leti DCT DER, a na upit kako to, odgovara da ga je na DER pustio KL iz susjedne države. Pozvali smo kolege u kontroli letenja i oni su nam potvrdili da nisu odobrili DER već BOSNA kako je i bilo dogovoreno. Zašto i kako je pilot samoinicijativno odlučio da leti na DER nije nam jasno.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja.</p> <p>Zaključci:</p> <p>-U sistemu je postojao važeći FPL za vazduhoplov sa aerodroma polijetanja iz susjedne države, vrijeme polijetanja za aerodrom slijetanja u BiH - trajanje leta, koji je prosleđen u sistem i za koji je dostavljena poruka o kašnjenju u polijetanju DLA za novo vrijeme polijetanja.</p> <p>-U planu leta koji se nalazio u sistemu, u rubrici u kojoj se navodi brzina, traženi nivo leta i ruta navedena je ruta.</p> <p>-Kontrolor letenja koji se nalazio na poziciji PLC, predao je podatke zaprimljene u sistemu sa ovim zvaničnim podacima i planiranom vremenu prilaznom kontroloru na APP/TWR sa dolaskom sa tačke BOSNA u njegovu zonu odgovornosti.</p> <p>-Prema audio zapisu, izuzetom za vremenski period od 08:30 do 09:06 UTC kontrolor letenja koji je radio kao EXE - izvršni kontrolor, nakon javljanja aviona i rečene pozicije i na pitanje pilotu da li mu je promjenu rute - (skraćivanje) dozvolila nadležna kontrola letenja susjedne države dobio je nejasan - potvrđan odgovor.</p> <p>Nakon provjere sa oblasnom kontrolom letenja susjedne države, utvrđeno je da je pilot samoinicijativno skratio rutu i umjesto navedene tačke, kako je traženo u planu leta i kako je odobreno, odmah direktno okrenuo na drugu tačku, ne tražeći odobrenje.</p>
---	--

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>-U dokumentu Naredba o pravilima letenja vazduhoplova ("Službeni glasnik BiH" broj: 52/13) u sledećim Članovima su navedene obaveze vođe vazduhoplova kada je u pitanju izmjena - odstupanje od plana leta, po kojima pilot/posada nije postupila:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Član 7. (Prava i dužnosti vođe vazduhoplova) -Član 70. (Postupanje po odobrenju kontrole letenja) -Član 78. (Odstupanje od plana leta) -Član 79. (Izmjene plana leta) <p>-Prema audio zapisu, izuzetom za vremenski period od 08:00 do 09:06 UTC, zaključuje se i da je u koordinaciji između kontrolora potvrđena odobrena tražena ruta navedena prema FPL, a da se pilot vazduhoplova javio kontroloru na frekvenciji prilikom penjanja prema drugoj tački i pri tom tvrdio da je odobrenje za izmjenu dobio od oblasne kontrole letenja susjedne države.</p> <p>-Iz audio zapisa se može konstatovati i da je frazeologija koju pilot koristi skraćena verzija jer pri javljanju na frekvenciji pozivnog znaka koristi sarmu prvo i/ili dva zadnja slova pozivnog znaka.</p> <p>-Pilot (vođla) vazduhoplova nije postupio u skladu sa propisanim u dokumentu Naredba o pravilima letenja vazduhoplova ("Službeni glasnik BiH" broj: 52/13), jer je bez traženja odobrenja, samoinicijativno izvršio izmjenu plana leta, što je moglo dovesti do ugrožavanja bezbjednosti vazdušne plovidbe (safety).</p> <p>2. Stručno lice SMD-a je izvršilo analizu događaja.</p> <p>Ovaj izvještaj o događaju je proslijeđen Odsjeku za operacije vazduhoplova, kako bi mogli postupiti u skladu sa svojim ovlaštenjima.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>C3 prema RAT metodologiji</p> <p>Ovim događajem ugrožena je bezbjednost letenja (Safety). Ovakva vrsta događaja dešava se povremeno.</p>
<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>BHDCA nema mjere prevencije za ovaj događaj.</p>

Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	